

36. ročník matematické olympiády na základních školách

Předmluva

In: Milan Koman (editor); Vladimír Repáš (editor): 36. ročník matematické olympiády na základních školách. Zpráva o řešení úloh ze soutěže konané ve školním roce 1986/87. (Czech). **Terms of use:** Pedagogické nakladatelství, 1989. pp. 5–8.

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/404849>
Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

Předmluva

Ve školním roce 1986/87 se konal již 36. ročník matematické olympiády (MO). Při svém založení v roce 1951 byla však MO vyhlášena pouze pro žáky středních škol. Pro žáky základních škol byla poprvé soutěž organizována až v roce 1953, tj. od 3. ročníku MO. Tehdy se zúčastnili soutěže žáci posledních ročníků základní školy. Pro ně je tedy letošní soutěž 34. ročníkem. Pro žáky z ostatních ročníků základních škol je tato soutěž ještě daleko mladší. Přitom vývoj MO v ČSR a SSR měl některé odlišnosti. Rychlejší vývoj byl v SSR.

V roce 1980 vznikla v SSR tzv. Malá matematická olympiáda (MaMO), kterou řídila v letech 1980—1984 pod vedením prof. RNDr. Jozefa Moravčíka, DrSc., komise MO při ÚV Jednoty slovenských matematiků a fyziků (JSMF). Soutěž byla experimentálně organizována pro žáky 5., 6. a 7. ročníků ZŠ. Na základě získaných zkušeností rozšířila tato komise v roce 1983 soutěž i do 4. ročníků ZŠ, tentokrát už pod názvem matematická olympiáda základních škol (MOZ).

V ČSR probíhá rozšiřování MO do dalších ročníků základní školy pomaleji. V roce 1984 se ministerstva školství ČSR a SSR dohodla o celostátním rozšíření MO do 7. ročníků. V tomto školním roce byla poprvé experimentálně

rozšířena MO v celé ČSSR i do 6. ročníků ZŠ. Tak vznikly postupně dvě nové kategorie MO, a to kategorie Z7 pro žáky 7. ročníků a kategorie Z6 pro žáky 6. ročníků. Dosavadní kategorie Z určená pro žáky 8. ročníků změnila své označení na Z8.

V SSR organizuje JSMF i nadále soutěže v kategoriích Z5 a Z4 pro žáky 5. a 4. ročníků. Zbývá doufat, že i v ČSR dojde k brzkému rozšíření MO o tyto dvě kategorie.

Příslibem je, že na některých školách v ČSR se řeší v 5. a 4. ročnících úlohy MO ze SSR. Letáky s úlohami ochotně poskytuje subkomise pro ZŠ ustanovená při slovenské komisi MO JSMF (adresa subkomise: JSMF, Gorkého ul. 5, Bratislava, PSČ 811 01). Kromě toho pořádají některé ZŠ nebo okresy ČSR vlastní soutěže pro nižší ročníky. Propagaci matematických soutěží v nižších ročnících, a to v celé ČSSR, napomáhají i korespondenční semináře, které organizují krajské a okresní výbory MO, pobočky JČSMF a JSMF i mnozí učitelé ze základních, středních i vysokých škol. Rozvoj MO na ZŠ v ČSR a SSR od roku 1980 ukazují velmi názorně tabulky na str. 7.

Rozšíření MO do dalších ročníků ZŠ kladně ovlivňuje i počet soutěžících na středních školách a úroveň jejich znalostí. Stačí malé srovnání. Od roku 1984 se setkáváme v nejvyšší kategorii A s účastníky, kteří v SSR začínali soutěžit v MO na základní škole již v nižších kategoriích Z7, Z6 případně i Z5. To se projevuje v tom, že narůstá ve III. celostátním kole kategorie A podíl účastníků z SSR.

Účast v matematické olympiádě je dobrovolná a nesouvisí s klasifikací žáků v matematice. Dlouholeté zkušenosti ukazují, že tato soutěž s úspěchem plní své poslání zlepšovat

ČSR

	80/81	81/82	82/83	83/84	84/85	85/86	86/87
Z7							
Z6							
Z5							
Z4							

SSR

	80/81	81/82	82/83	83/84	84/85	85/86	86/87
Z7							
Z6							
Z5							
Z4							

zájem žáků o matematiku, rozšiřovat a prohlubovat jejich dovednosti i znalosti a vyhledávat mezi soutěžícími talentované žáky. Soutěž vede žáky i k dalšímu studiu matematiky, které jim usnadňuje řešení soutěžních úloh. Pro mnohé žáky se

proto může stát tato ročenka MO první knížkou, ze které budou buď samostatně, nebo v zájmových kroužcích matematiky či v kroužcích MO pod vedením svých učitelů pronikat poprvé do tajů matematiky mimo školní učebnice.

Ročenky MO mají pro žáky jednu výhodu. Učí je řešit úlohy. To je zejména pro žáky ZŠ lákavější než studium matematické »teorie«. V ročence najdou všichni zájemci všechny úlohy 36. ročníku MO a jejich řešení. A nejen to. U mnohých úloh jsou uvedena různá řešení a občas i další poznámky, ukazující na hlubší souvislosti, možnosti zobecnění úlohy ap. Další výhodou je, že ročenku není nutno číst a studovat najednou. Žáci či jejich učitelé si mohou vybrat úlohy, které jsou obdobné k úlohám, které jsou zařazeny do soutěže, která právě probíhá. Proto se může tato ročenka stát velmi aktuální pro soutěžící i v dalších ročnících MO.

Vítěze III. kol MO v kategorii Z8 jistě potěší, jestliže se najdou v seznamech úspěšných řešitelů, které jsou také zařazeny do této ročenky.

Milí čtenáři,

přejeme vám proto při studiu této ročenky, v pořadí již druhé, která je věnována výlučně kategoriím Z, mnoho radosti i úspěchů. Všem soutěžícím v MO ať už v kategoriích Z, nebo v dalších letech ve vyšších kategoriích přejeme úspěšné řešení soutěžních úloh.

V listopadu 1987

Autoři